Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası

Qiymətli kağızlar bazarına dair 2016-cı ilin birinci yarımilliyi üzrə hesabat

Bakı – 2016

Qiymətli kağızlar bazarının ümumi icmalı

2016-cı ilin ilk yarısı ərzində qlobal iqtisadi artımın gözləniləndən aşağı olması və əmtəə bazarlarında qiymətlərin aşağı səviyyədə qalması dünya maliyyə bazarlarına əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsir göstərmişdir. Buna baxmayaraq, qlobal maliyyə bazarlarında gedən proseslər Azərbaycan qiymətli kağızlar bazarına ciddi təsir etməmişdir. Dövr ərzində qiymətli kağızlar bazarını xarakterizə edən əsas amil investisiya qiymətli kağızlarının artım tempi olmuş və bu kağızların inkişafı dinamikasında yüksələn tendensiya müşahidə edilmişdir. Hesabat dövrü ərzində korporativ təşkilatlar tərəfindən kapital bazarlarından maliyyələşmə tempi kəskin artımış və korporativ qiymətli kağızlar bazarı keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3 dəfədən çox artaraq 5.24 milyard manat təşkil etmişdir. Korporativ qiymətli kağızların ilkin bazarı 21 dəfə artaraq 4.95 milyard manata çatmışdır, dövlət qiymətli kağızları bazarı isə 14 dəfədən çox artım göstərərək 259 milyon manat təşkil etmişdir. Dövr ərzində qiymətli kağızlar bazarının ümumi həcmi isə 7.052 milyard manat təşkil etmişdir.

ÜMUMİ GÖSTƏRİCİLƏR

	2016 yanvar - iyun		2015 yanvar - iyun		məbləğ üzrə fərq (%)	bazarın ümumi həcmində payı (%)
	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)		
Korporativ qiymətli kağızlar	**1342**	**5,240,534,751**	**2698**	**1,685,626,412**	3,1 dəfə	**74%**
İlkin bazar	135	4,954,166,440	153	237,851,148	21 dəfə	
Təkrar bazar	1207	286,368,311	2545	1,447,775,264	5 dəfə	
Dövlət qiymətli kağızları	**107**	**259,173,679**	**9**	**17,459,726**	14,8 dəfə	**4%**
İlkin bazar	74	166,195,805	0	0	-	
Təkrar bazar	33	92,977,874	9	17,459,726	5,3 dəfə	
Törəmə maliyyə alətləri	**20,838**	**1,552,826,372**	**33,498**	**5,281,831,620**	3,4 dəfə	**22%**
Repo/əks-repo	**0**	**0**	**95**	**110,620,219**	-100%	
Qiymətli kağızlar bazarı	**22,287**	**7,052,534,802**	**36,205**	**7,095,537,977**	0,6%	**100%**
İlkin bazar	209	5,120,362,245	153	237,851,148	21,5 dəfə	73%
Təkrar bazar	22,078	1,932,172,557	36,052	6,857,686,829	3,5 dəfə	27%

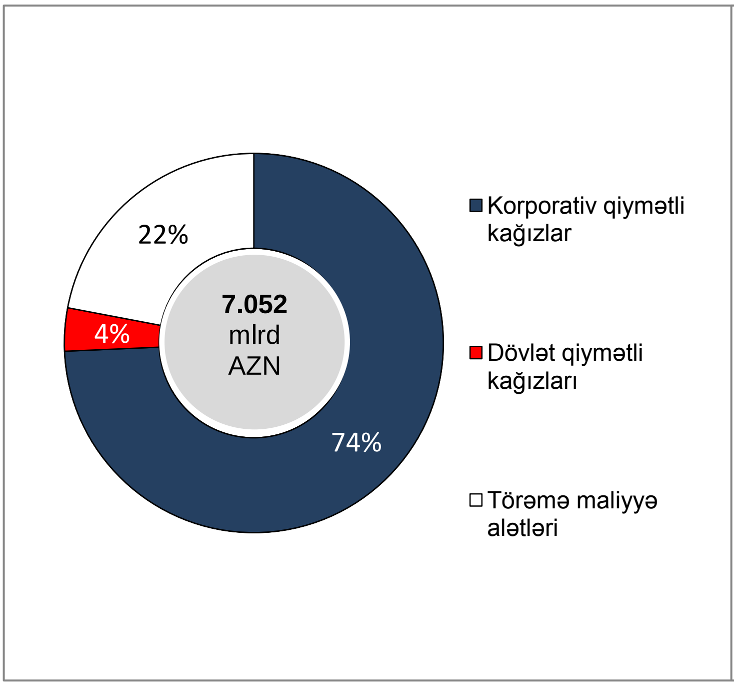
22%
4%
74%
7.052
mlrd
AZN
Korporativ qiymətli kağızlar
Dövlət qiymətli kağızları
Törəmə maliyyə alətləri

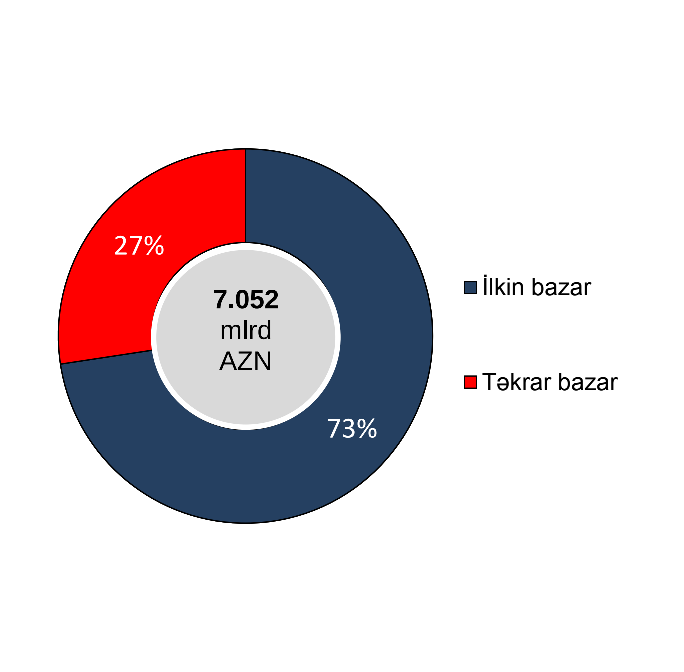
27%
73%
7.052
mlrd
AZN
İlkin bazar
Təkrar bazar

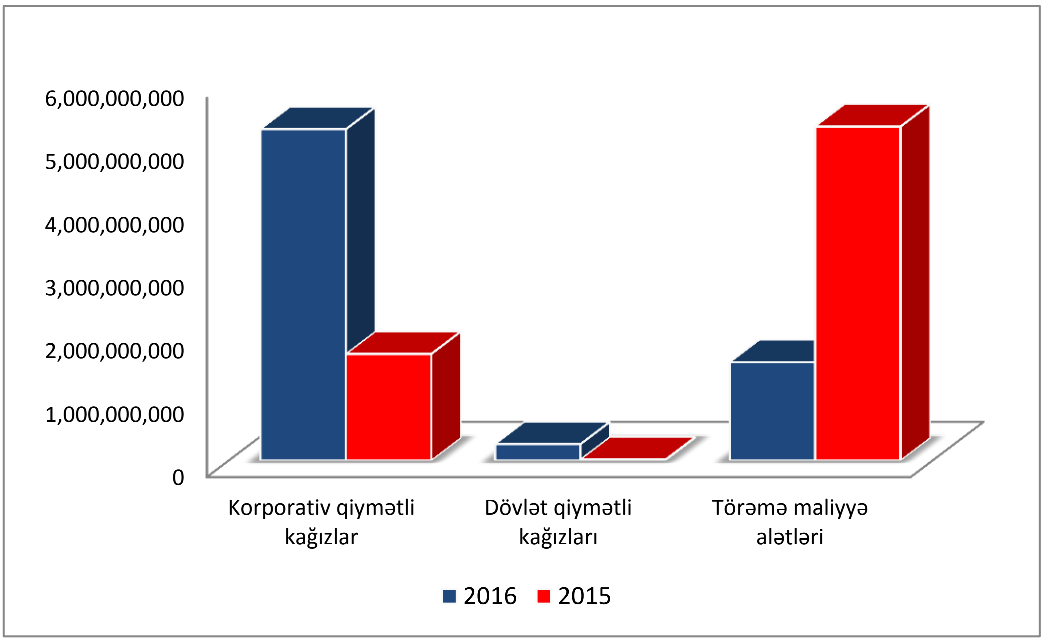
6,000,000,000
5,000,000,000
4,000,000,000
3,000,000,000
2,000,000,000
1,000,000,000
0
Korporativ qiymətli kağızlar
Dövlət qiymətli kağızları
Törəmə maliyyə alətləri
2016
2015

Koporativ qiymətli kağızlar

Hesabat dövründə korporativ qiymətli kağızlar bazarında əməliyyatların həcmi 3 dəfə artaraq 5,24 milyard manata çatmışdır. Bu müddət ərzində korporativ qiymətli kağızların ilkin bazarı 21 dəfə artaraq 4.954 milyard manat təşkil etmişdir. Buna baxmayaraq korporativ qiymətli kağızların təkrar bazarında geriləmə müşahidə olunmuş və bu alətlərlə təkrar bazar əməliyyatları 5 dəfə azalaraq 286 milyon manat təşkil etmişdir.

2016-ci ilin ilk altı ayı ərzində səhm bazarının həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 66% artaraq 571 milyon manat təşkil etmişdir. Hesabat dövrü ərzində səhmlərin ilkin bazarı 2.5 dəfə artaraq 335 milyon manata çatmış, təkrar bazar isə 3.3% azalaraq 235 milyon manat təşkil etmişdir.

Korporativ istiqrazlar bazarı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3.5 dəfə artaraq 4.669 milyard manat təşkil etmişdir. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə manatla yerləşdirilmiş korporativ istiqrazların həcmi 44.9 dəfə artaraq 4.601 milyard manat, xarici valyutada yerləşdirilmiş korporativ istiqrazların həcmi isə 9.6 dəfə artaraq 17 milyon manat olmuşdur. Korporativ istiqrazların təkrar bazarı üzrə əməliyyatların həcmində 27 dəfə geriləmə müşahidə edilmişdir. Bunun səbəbi isə Azərbaycan İpoteka Fondunun istiqrazları ilə təkrar bazar əməliyyatlarının kəskin azalması olmuşdur.

KORPORATİV QİYMƏTLİ KAĞIZLAR

	2016		2015		məbləğ üzrə fərq (%)	bazarın ümumi həcmində payı (%)
	yanvar - iyun		yanvar - iyun			
	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)		
Korporativ qiymətli kağızlar	**1,341**	**5,240,534,751**	**2,698**	**1,685,626,412**	3.1 dəfə	**100.0%**
Səhmlər	**1256**	**571,061,171**	**2267**	**377,544,990**	66%	**10.9%**
Səhm (ilkin bazar)	90	335,182,767	101	133,686,472	2.5 dəfə	
Səhm (təkrar bazar)	1.166	235,878,404	2,166	243,858,518	-3.3%	
Korporativ istiqrazlar	**85**	**4,669,473,580**	**431**	**1,308,081,421**	3.5 dəfə	**89.1%**
İlkin bazar (manatla)	19	4,601,540,000	22	102,352,291	44.9 dəfə	
İlkin bazar (xarici valyutada)	26	17,443,674	30	1,812,385	9.6 dəfə	
Təkrar bazar (manatla)	27	43,997,592	377	1,197,528,910	27 dəfə	
Təkrar bazar (xarici valyutada)	13	6,492,314	2	6,387,836	1.6%	

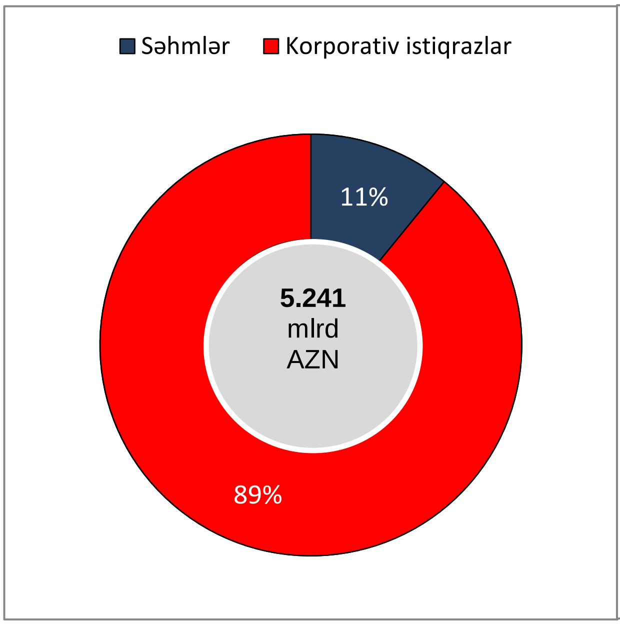
Səhmlər
Korporativ istiqrazlar
11%
89%
5.241
mlrd
AZN

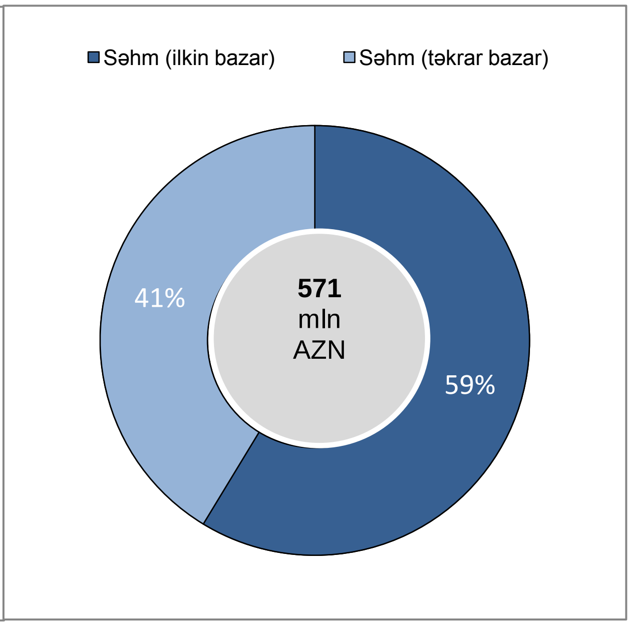
Səhm (ilkin bazar)
Səhm (təkrar bazar)
41%
59%
571
mln
AZN

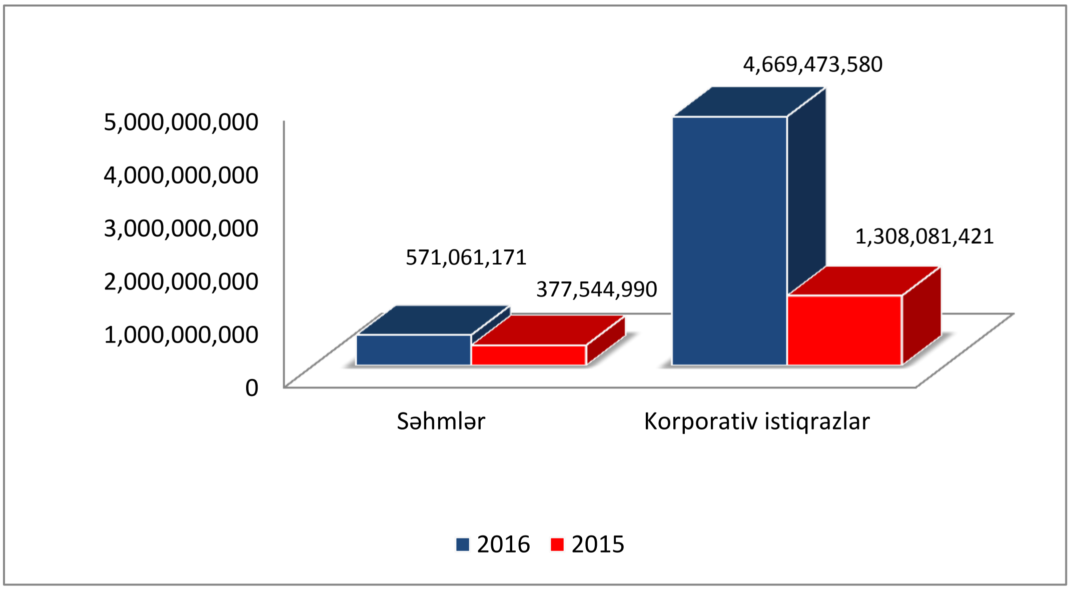
5,000,000,000
4,000,000,000
3,000,000,000
2,000,000,000
1,000,000,000
0
571,061,171
377,544,990
4,669,473,580
1,308,081,421
Səhmlər
Korporativ istiqrazlar
2016
2015

Dövlət qiymətli kağızları

2016-cı ilin ilk altı ayı ərzində Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin istiqrazlarının yerləşdirilməsi üzrə 16 hərrac keçirilmiş və nəticədə dövlət qiymətli kağızlar bazarında əqdlərin həcmi ötən il ilə müqayisədə 15 dəfə artaraq 259 milyon manat təşkil etmişdir. Dövlət istiqrazlarının təkrar bazarı da hesabat dövrü ərzində 5.3 dəfə artaraq təqribən 93 milyon manat təşkil etmişdir.

DÖVLƏT QİYMƏTLİ KAĞIZLARI BAZARI

	2016 yanvar -iyun		2015 yanvar - iyun		məbləğ üzrə fərq (%)	bazarın ümumi həcmində payı (%)
	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)		
DÖVLƏT QİYMƏTLİ KAĞIZLARI	**107**	**259,173,679**	**9**	**17,459,726**	15 dəfə	**100%**
Dövlət istiqrazları	**107**	**259,173,679**	**9**	**17,459,726**	15 dəfə	**100%**
Dövlət istiqrazları (ilkin bazar)	74	166,195,805	0	0	-	
Qısamüddətli	43	91,236,885	0	0		
Orta və uzunmüddətli	31	74,958,920	0	0		
Dövlət istiqrazları (təkrar bazar)	33	92,977,874	9	17,459,726	5,3 dəfə	
Qısamüddətli	6	16,078,381	0	0		
Orta və uzunmüddətli	27	76,899,493	9	17,459,726		
Mərkəzi Bankın notları	**0**	**0**	**0**	**0**	-	
MB-ın notları (ilkin bazar)	0	0	0	0	-	
MB-ın notları (təkrar bazar)	0	0	0	0	-	

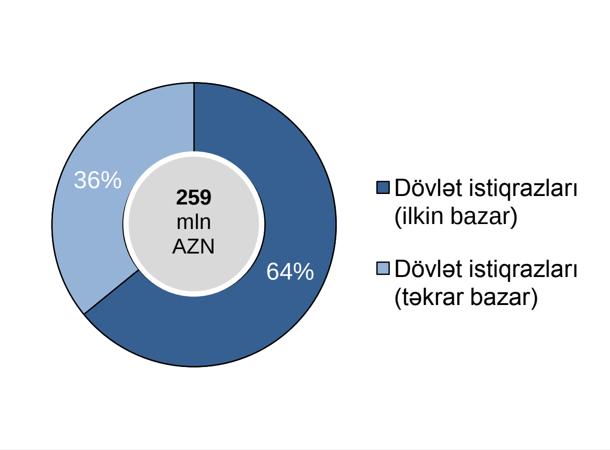

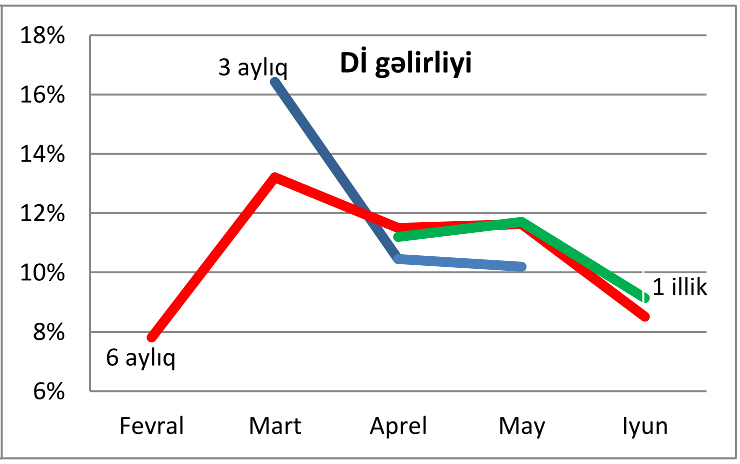

Törəmə maliyyə alətləri bazarı

Cari il ərzində Bakı Fond Birjasının törəmə maliyyə alətləri platformasında ümumi məbləği 44 milyon manat olan əmtəə əsaslı və ümumi dəyəri 1,508 milyard manat olan valyuta əsaslı törəmə maliyyə alətləri ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirilmişdir. Hesabat dövründə törəmə maliyyə alətləri bazarında keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3.4 dəfə geriləmə müşahidə edilmişdir.

TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ BAZARI
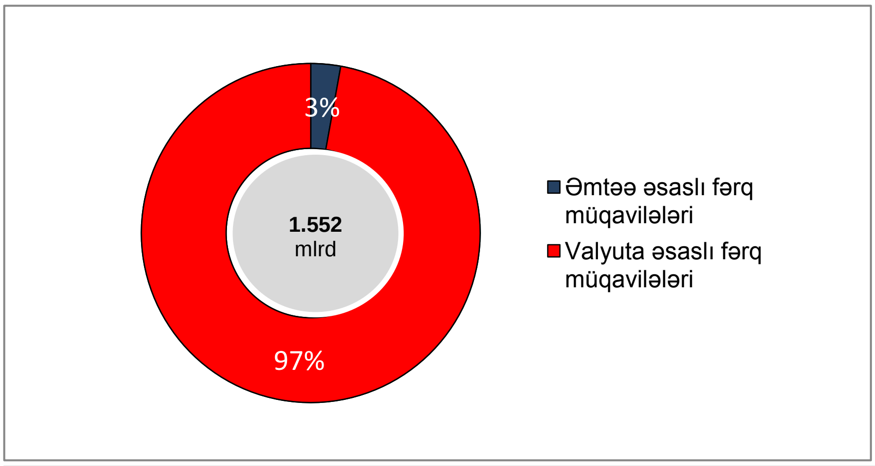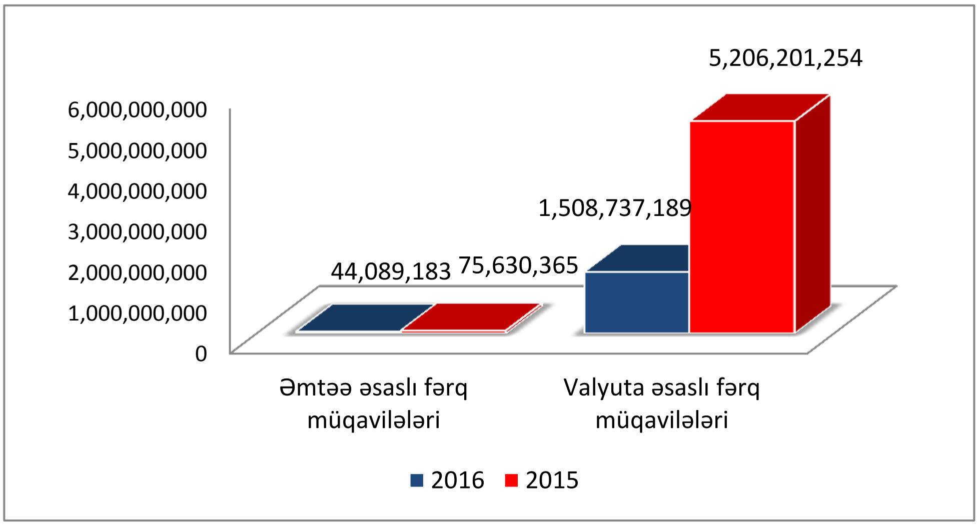
	2016		2015		məbləğ üzrə fərq (%)	bazarın ümumi həcmində payı (%)
	yanvar - iyun		yanvar - iyun			
	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)	əqdlərin sayı	məbləğ (AZN)		
Əmtəə əsaslı fərq müqavilələri	2,535	44,089,183	3,888	75,630,365	-42%	3%
Valyuta əsaslı fərq müqavilələri	18,303	1,508,737,189	29,610	5,206,201,254	3.4 dəfə	97%
CƏMİ	**20,838**	**1,552,826,372**	**33,498**	**5,281,831,619**	3.4 dəfə	**100%**